

Mummon Kammarin vapaaehtoistoiminta hoitolaitoksessa

Asukkaille • Potilaille • Omaisille • Henkilökunnalle • Vapaaehtoisille

Sisällysluettelo

Mummon Kammarin vapaaehtoinen hoitolaitoksessa	2
Miten Mummon Kammarin vapaaehtoisvälitys toimii?	3
Mitä vapaaehtoinen tekee?	4
Mitä vapaaehtoinen ei tee?	6
Miten vapaaehtoinen toimii?	7
Vapaaehtoisen perehdytys Mummon Kammarissa	8
Vapaaehtoisen perehdytys hoitolaitoksessa	9
Vapaaehtoisen tukeminen ja jaksaminen	10
Hyvän yhteistyön eväitä	11

Liitteet mm.

Mummon Kamhari
Käsihygieniaohteet
Osastoystävän pyyntölomakkeita henkilökunnalle

Kansiotyöryhmä

Maarit Tammisto, Mummon Kammarin toiminnanjohtaja
Helena Nikkola, Mummon Kammarin vanhustyönohjaaja ja
laitosvapaaehtoistyön yhdyshenkilö
Marja-Terttu Sapo, Mummon Kammarin vapaaehtoinen
Vesa Fabrin, sairaalapastori
Ulla-Marja Hietala, sosiaalityöntekijä
Maria-Terttu Muikku, perushoitaja, vapaaehtoisten osasto-
yhdyshenkilö ja Tarja Kähäri, lähihoitaja, vapaaehtoisten
osastoyhdyshenkilö, Kaupin sairaala
Anne Rummukainen, projektityöntekijä ja terveystieteiden opiskelija
Tampereen yliopisto
Kuvat ovat Mummon Kammarin arkistosta. Kuvaajat Mari Männistö,
Janne Ruotsalainen, Merja Ojala, Ari Korkala ja Maarit Tammisto
Graafikko Soile Nummela-Kannusmäki

Koukkuniemen osalta tekstin ovat tarkistaneet

Kaija Salonen, vastaava osastonhoitaja
Anita Satama, vastaava sosiaalityöntekijä
Ulla-Maija Karvola, Kati Lindberg, Kati Majanen ja Marja Majanen;
Mummon Kammarin vapaaehtoisia

Mummon Kammarin vapaaehtoinen hoitolaitoksessa

- tuo asukkaiden tai potilaiden elämään erilaisia virikkeitä ja lisää heidän elämänlaatuaan
- tukee ja täydentää henkilökunnan työtä tavallisen ihmisen taidoin
- toimii asukkaan ja potilaan tarpeiden pohjalta
- toimii vain sovitulla osastolla
- vapaaehtoisen tunnistaa rintamerkistä

Osaamme kuka mitäkin –
yhdessä mitä vain!

Miten Mummon Kammarin vapaaehtoisvälitys toimii?

Toiminnan lähtökohtana on aina asukkaan tai potilaan tarve

Osaston henkilökunta tai omainen voi ehdottaa tai pyytää asukkaalle tai potilaalle vapaaehtoisapua silloin

Kun asukas tai potilas tarvitsee seuraa, ulkoilukaveria tms. henkilökunta toimittaa osastoystäväpyynnön

Mummon Kamhariin kirjeitse (pyyntölomakkeita liitteenä) tai sähköpostitse helena.nikkola@evl.fi. Saatuaan pyynnön Mummon Kammarin yhdyshenkilö Helena Nikkola ottaa mahdollisimman pian yhteyttä osastolle. Lomien aikana ei uusia pyyntöjä voi käsitellä.

Kun asukas tai potilas tarvitsee tilapäistä saattaja-apua sairaalan ulkopuolelle

yhteys Mummon Kammarin avunvälitykseen
ma-pe 8.30-12.00 p. 2190 711.
Heinäkuun ja joulun aikaan suljettu.

Kun asukas tai potilas tarvitsee tukea kuoleman lähestyessä

hoitaja ottaa suoraan yhteyttä kuolevan tukihenkilöihin (nimilista kansliassa).

Asukasta tai potilasta palvelee parhaiten vapaaehtoisen, osaston henkilökunnan, omaisten ja Mummon Kammarin hyvä yhteistyö. Siihen sisältyy myös avoin keskinäinen palaute.

Mitä vapaaehtoinen tekee?

1. Asukkaan tai potilaan toiveiden mukaan vapaaehtoista voi pyytää huoneeseen, päiväsaliin ja pihapiiriin

- seuraksi, luotettavaksi juttukaveriksi tai korttien kirjoittajaksi
- kuuntelijaksi, muistelijaksi tai valokuvien katselijaksi
- lehtien lukijaksi, uutisten ja sään kertojaksi
- kädestä pitäjäksi, tueksi ja turvaksi
- hiusten harjaajaksi
- papiljottien kiertäjäksi
- pelien pelaajaksi
- kaveriksi lauluhetkiin
- ulkoiluseuraksi
- virkistystuokioiden järjestäjäksi
- ja moneen muuhun

Koukkuniemen kahvio. Mummon Kammarin kahvioporukka on palvellut vuodesta 1991 viikonloppuisin Koivula-talon kahviossa. Tuotto käytetään asukkaiden virkistykseen.

2. Henkilökunta voi pyytää vapaaehtoista opastettuna

- avustamaan ruokailussa tai kahvihetkissä
- saattamaan potilasta ja asukasta ulkopuolisiin hoitoihin, tutkimuksiin tai erilaisiin tapahtumiin
- kuolevan tukihenkilöksi, saattoystäväksi

Saattoystävät tukevat potilasta kuoleman lähestyessä. Tarvittaessa he myös mahdollistavat läheistään saattavalle lepohetken. Heidät perehdytetään tehtävään.

Mitä vapaaehtoinen ei tee?

Vapaaehtoinen

- ei osallistu henkilökunnan ammatilliseen hoitotyöhön (esim. asukkaiden tai potilaiden wc-käynnit, pyörätuoliin siirrot, lääkkeiden anto tai sellaisten potilaiden syöttäminen, joilla on nielemisvaikeuksia)
- ei hoida asukkaan tai potilaan henkilökohtaisia asioita (esim. pankkiasiat)
- ei ota vastaan rahallisia tai muita korvauksia (Mummon Kammarin huolehtii mm. vapaaehtoisen bussikulukorvauksista. Korvauslomakkeita saa Mummon Kammarin toimistosta.)
- ei hoida omia vaivojaan tai murheitaan asukkaan tai potilaan tai henkilökunnan avulla
- ei ota kantaa hoitoon eikä lääkäreihin tai hoitajiin kohdistuvaan arvosteluun
- ei puhu asukkaista tai potilaista ulkopuolisten kuullen (vapaaehtoinen on tehnyt Mummon Kammarissa kirjallisen salassapitositoumuksen)
- ei lupaa asukkaalle tai potilaalle asioita neuvottelematta tai kysymättä ensin lupaa henkilökunnalta (esim. sängyn laidan laskeminen, ostosten tekeminen, apteekissa käyminen, juoman hakeminen, parturin tai pizzan tilaaminen, osastolta poistuminen)
- ei käytä matkapuhelintaan ollessaan vapaaehtois-tehtävässä
- ei anna omaa puhelinnumeroaan asukkaalle tai potilaalle

Kun asukas kotiutuu..

Osastovapaaehtoinen toimii ennalta sovitulla osastolla laitoksessa. Jos vapaaehtoisapua toivotaan kotiin (esim. omaystävä), vanhuksen pyyntö välitetään Mummon Kammarin avunvälitykseen ma-pe klo 8.30-12, p. 2190 711. Heinäkuussa ja joulun aikaan suljettu.

Miten vapaaehtoinen toimii?

Vapaaehtoinen pyrkii asettumaan asukkaan tai potilaan tilanteeseen

Hän on hyväksyvä ja avarasydäminen

Hän kunnioittaa asukkaan tai potilaan mielipiteitä ja elämäntilannetta

Vapaaehtoinen

- toimii **tavallisen** ihmisen taidoin
- toimii **omana itsenään** voimiensa, terveytensä ja elämäntilanteensa mukaan
- on **vaitiolovelvollinen** asukkaan tai potilaan, sekä osaston asioista niin toiminnassa mukana ollessaan kuin sen päätyttyä
- hoitaa **vastuullisesti** asukkaan tai potilaan ja henkilökunnan kanssa yhdessä sovitut tehtävät
- tullessaan osastolle käy ensin vaihtamassa asukas- tai potilaskuulumiset henkilökunnan kanssa
- voi myös kieltäytyä hänelle tarjotuista tehtävistä
- **ohjaa asukkaiden tai potilaiden hoitoon liittyvät kyselyt hoitajille** ja varmistaa henkilökunnalta, voiko asukkaan tai potilaan hänelle esittämät toiveet toteuttaa
- **huolehtii omasta käsihygieniastaan** (ohje liitteenä kansiossa)
- ilmoittaa osaston henkilökunnalle ja Mummon Kammarin yhdyshenkilölle jäädessään pitempiaikaiselle tauolle tai kokonaan pois toiminnasta
- **jos sattuu vahinko** (esim. asukkaan tai potilaan silmälasien rikkoutuminen) vapaaehtoinen ottaa välittömästi yhteyttä osaston henkilökuntaan, joka auttaa asiassa eteenpäin (yhdyshenkilönä hoitolaitoksen sosiaalityöntekijä)

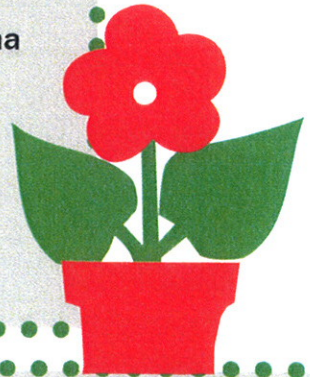
Vapaaehtoisen perehdytys Mummon Kammarissa

1. Tutustuminen Mummon Kammarin toimintaan ja alkuperehdytys

2. Toiminnanjohtaja Maarit Tammisto haastattelee uudet tulijat. Laitosvapaaehtoiseksi pääsee, mikäli haastattelussa ei ilmene siihen esteitä.

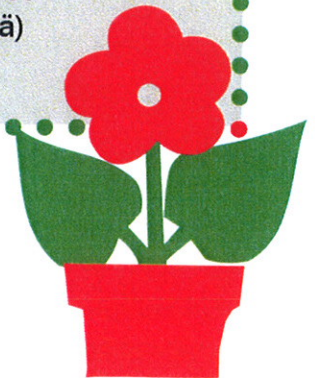
3. Sitoutuminen vapaaehtoistyön periaatteisiin:

- vaitiolo (vapaaehtoinen allekirjoittaa vaitiolositoumuksen)
- palkattomuus
- puolueettomuus
- ei-ammattillisuus

Mummon Kammarin yhdysenkilö,
vanhustyönohjaaja Helena Nikkola,

- tutustuu uuteen vapaaehtoiseen
- kertoo hänelle tiedossa olevasta vapaaehtoisavun tarpeesta osastoilla
- valitsee yhdessä vapaaehtoisen kanssa hänelle sopivan tehtävän ja ohjeistaa siihen
- antaa uuden vapaaehtoisen tiedot (nimi, osoite, puhelin, toiveet tehtävistä ja käyntipäivästä) osaston yhdysenkilölle

Vapaaehtoisen perehdytys hoitolaitoksessa

Osaston yhdyshenkilö tai muu osaston työntekijä

- ottaa mahdollisimman pian yhteyttä uuteen vapaaehtoiseen ja kutsuu hänet tutustumiskäynnille osastolle
- esittelee sovittuna aikana osastoa, henkilökuntaa, asukkaita ja potilaita
- kertoo vapaaehtoiselle
 - mitä vapaaehtoistyö juuri tällä osastolla merkitsee osaston rytmistä, rutiineista, sopivista tehtävistä ja käyntiajan-kohdista. Käyntitiheydestä sovitaan yhdessä.
 - käyntien merkitsemisestä kansliassa olevaan käyntikertavihkoon
 - käsihygieniasta ja sopivasta vaatetuksesta
 - ketkä osaston asukkaista tai potilaista kaipaavat seuraa tai ulkoilua
 - kanssakäymisen kannalta merkitykselliset tiedot asukkaasta tai potilaasta
(esim. puhuttelunimi, mieltymykset, harrastukset, kuulo-, näkö- liikkumis- ja muistirajoitteet)

Tilanteessa voi myös olla mukana Helena Nikkola tai joku osaston vapaaehtoisista. Alkuperehdytyksen jälkeen vapaaehtoiset voivat keskenään jatkaa osastoon tutustumista.

Suhde saa hyvän alun, kun osaston henkilökunta esittelee asukkaan tai potilaan ja vapaaehtoisen toisilleen sekä opastaa tehtävässä.

Vapaaehtoisen tukeminen ja jaksaminen

Hoitolaitoksessa

Osaston koko henkilökunta on paras vapaaehtoisen neuvoja ja tukija. Kaikissa asukasta tai potilasta koskevissa asioissa käännytään henkilökunnan puoleen.

Osaston hoitohenkilökunta valitsee keskuudestaan **1-2 vapaaehtoistyön yhdyshenkilöä**, jotka pitävät esillä vapaaehtoistyötä työyhteisössään ja osallistuvat yhteistyöpalaveriin tai lähettävät edustajansa niihin.

Sairaalapastori Vesa Fabrin tukee tarvittaessa vapaaehtoista jaksamisessa ja hengellisissä kysymyksissä.

Koulutus- ja vertaistukitilaisuuksia järjestetään Koukkuniemen väelle sekä Koukkuniemessä että Mummon Kammarissa. Tilaisuuksista tiedotetaan Kammariviestissä tai henkilökohtaisella kutsulla.

Mummon Kammarissa

Vanhustyönohjaaja, **Mummon Kammarin laitousyhdyshenkilö Helena Nikkola** auttaa osaston vaihtoon tai tehtävän lopettamiseen liittyvissä asioissa, p. 2190 453.

Toiminnanjohtaja Maarit Tammistoon voi ottaa yhteyttä kaikissa Mummon Kammarin vapaaehtoistyöhön ja sen kehittämiseen liittyvissä kysymyksissä, p. 2190 272.

Mummon Kammarin kaikille vapaaehtoisille yhteisistä **koulutus- ja virkistystilaisuuksista** (esim. konsertit, teatterimatkat ja retkipäivät) saa tietoa vapaaehtoisille ja yhteistyökumppaneille postitettavasta Kammariviestistä (liitteenä tässä kansiossa).

Mummon Kammarin **Kyläpaikassa** Otavalankadulla on mahdollisuus tavata toisia vapaaehtoisia ja saada vertaistukea kahvikupin ääressä. Se on myös monenlaisen harrastamisen paikka.

Olemme teitä varten Mummon Kammarissa:

Helena Nikkola
p. 2190 453
vanhustyön ohjaaja,
laitosten yhdyshenkilö

Maarit Tammisto
p. 2190 272
lähimmäispalvelun
toiminnanjohtaja

Hyvän yhteistyön eväitä

Onnistunut yhteistyö edellyttää

- henkilökunnan myönteistä suhtautumista vapaaehtoistyöhön
- osaston henkilökunnan ja vapaaehtoisen aktiivista ja avointa vuorovaikutusta ja palautetta
- sairaalan johdon tukea
- yhdessä sovittuja toimintaperiaatteita

Vapaaehtoinen odottaa, että

- häneltä ei edellytetä enempää kuin hän jaksaa, osaa tai haluaa tehdä
- hän saa vähitellen kehittyä tehtävässään
- hänen tehtävätoiveensa ja erityistaitonsa huomioidaan
- hänen tietojaan ei anneta luvatta kenellekään
- hänelle ilmoitetaan pitkäaikaisen asukas- tai potilasystävän kuolemasta tai muualle siirtymisestä

Yhteistyötä helpottaa, kun vapaaehtoinen saa

- ajantasaista tietoa vapaaehtoisapua kaipaavista asukkaista tai potilaista
- neuvoja henkilökunnalta aina tarvittaessa
- vaihtoehtoisia tehtäviä tilanteiden muuttuessa
- mahdollisuuden valita ja myös kieltäytyä tehtävistä
- pitää taukoa tai luopua käynneistään kokematta syyllisyyttä

Kannustavaa vapaaehtoiselle on, kun

- hän saa tuntea oman toimintansa tarpeelliseksi ja riittäväksi
- hänet tunnetaan ja häntä tervehditään
- hän saa henkilökunnalta avointa ja rakentavaa palautetta
- hän saa pientä kiitosta: "Kiva, kun kävit!"

**Yhdessä asukkaiden ja
potilaiden parhaaksi!**

Mummon Kammari

Vapaaehtoisen vanhustyön keskus

Kodikas kyläpaikka kaikenikäisille

Mummon Kammari on osa Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymän diakonia-työtä. Tämä vapaaehtoistyön tukikohta käynnistyi ensimmäisenä Suomessa keväällä 1989. Mummon Kammariissa on satoja vapaaehtoisia ja seitsemän palkattua työntekijää.

Vaihtoehtoja osallistua toimintaan on paljon. Esim.

- kotona asuvan vanhuksen auttaminen
- ulkoilu- ja asiointiapu
- oma ystävävanhus
- talkkari pikkarainen
- palvelubussin repsikka
- ystävätoiminta vanhainkodissa
- potilasystävätoiminta sairaalassa
- Sotainvalidien veljeskoti (ystävätoiminta)
- Tammelakeskus (ruokaravintolassa auttaminen, päiväkeskuksissa vierailu)
- Tampereen Työväen Teatteri (pyörätuoliavustaja)
- toimistovapaaehtoiset ja Kammarin kuulumiset -verkkolehti

Kyläpaikka ja sen monet tehtävät mm.

- kahvilatoiminta
- harrastus- ja ohjelmatuokiot
- Mummon Puoti ym.

Tervetuloa tutustumaan Mummon Kammariin!

Osoite: **Otavalankatu 12 A, 33100 Tampere** (lähellä Rautatienkadun risteystä). Kyläpaikkaan on portaaton sisäänkäynti.

Toimisto: puh. **(03) 2190 455**, ma-pe klo 8.30 – 14

Sähköposti: mummonkammari@evl.fi

Verkkolehti: www.aamulehti.fi/mummonkammari

Arvokkaan vanhuuden puolesta jo vuodesta 1989

VAPAAEHTOISTYÖNTEKIJÄPYYNTÖ MUMMON KAMMARILLE

Osasto nro _____ Talo _____ Puh. _____

☐ vanhainkoti ☐ sairaalaosasto

Osastonne henkilökunnasta nimetyt vapaaehtoisten yhdyshenkilöt:

nimi _____ ammatti _____
nimi _____ ammatti _____

MIHIN TEHTÄVÄÄN TOIVOTTE VAPAAEHTOISTA:

☐ Yhden vanhuksen ☐ mies ☐ nainen henkilökohtaiseksi ystäväksi

Mitä tekemään:

- ☐ ulkoiluseuraksi
- ☐ juttukaveriksi
- ☐ lukijaksi
- ☐ vuoteen vierelle
- ☐ muuhun, mihin _____

Apuvälineet _____ Näkö _____ Muisti _____
Kuulo _____ Mieliala _____

☐ Osastoystäväksi (useiden luona vierailu)

Mitä tekemään:

- ☐ päiväsalihetkiin
- ☐ papiljotin kiertäjäksi
- ☐ lukijaksi
- ☐ laulajaksi
- ☐ pelituokioihin
- ☐ askarteluavuksi
- ☐ muuhun, mihin _____

☐ Juhliin/retkille saattajaksi (tilapäinen apu)

Muita toivomuksia _____

Montako Mummon Kammarin vapaaehtoistyöntekijää osastollanne käy tällä hetkellä _____

Päivämäärä _____ Pyynnön välittäjän allekirjoitus _____

Palautus: Vanhustyön ohjaaja Helena Nikkola
Mummon Kammarin
Otavalankatu 12 A
33100 Tampere

Pyynnön saatua otan osastolle mahdollisimman pian yhteyttä ja kyselen tarvittavat lisätiedot.
Kun sopiva vapaaehtoinen löytyy, ilmoitan osastolle vapaaehtoisen yhteystiedot.
Osaston työntekijä kutsuu vapaaehtoisen ensikäynnille ja
perehdyttää tehtävään (vrt. vapaaehtoistyön kansio).

Yhteistyöterveisin Helena Nikkola p. 2190 453 (lomieni aikana pyyntöjä ei käsitellä)